

Břidlicové tabulky, praktická pomůcka

Žáci a studenti mají za sebou polovinu školního roku a čeká je pololetní vysvědčení. Nejvíc se asi na své první školní ohodnocení těší prvňáčci. Už se toho hodně naučili a popsali školní sešity prvními písmeny a číslicemi. To naši dávní předkové trénovali psaní liter úplně jinak. Mezi základní školní potřeby prvňáčků patřila kdysi malá břidlicová tabulka.

Jednalo se o tenkou desku vyrobenou z černé břidlice vsazenou do širokého dřevěného rámu. Tabulky mívaly na jedné straně vyryté červené linky, druhá strana byla pouze černá a mohla tak sloužit nejen k psaní, ale též ke kreslení obrázků. Ke školní tabulce neodmyslitelně patřil „kamének“ na psaní a malá mazací houbička přivázaná k rámu obyčejným provázkem. Po-

Školní tabulky uložené ve sbírkách meziříčského muzea.

kud ji záček ztratil, dala se nahradit kouskem hadříku. Dřevěný rám chránil tabulku před odštipováním a občas se na něm objevilo i vyryté jméno majitele.

Nebyla špatná tahle školní pomůcka. Nevdařený pokus o napsání písmena anebo – nedej bo-

že – špatně spočtený příklad sedal rychle vymazat a nahradit správným výsledkem, aby pan učitel nic nezpozoroval. Také obávaných kaněk se prvňáčci nemuseli bát. Břidlicové školní tabulky byly praktickou pomůckou, hlavně však levnou. Ve ško-

lách dobře posloužily zejména v dobách, kdy na tom stát a rodina nebyly ekonomicky příliš dobře. Počátkem 20. století a v době první světové války úplně nahradily sešity v prvním oddělení, jedno, dvou či víceletých chudých škol na Valašsku. Po válce se ve třídách vyměnil obraz císaře za portrét našeho prvního prezidenta, ale břidlicové tabulky zůstávaly. A na Valašsku dokonce i ve vyšších ročnících! Ještě v roce 1924 používali nejstarší žáci na obecné škole v Bacově na Bečvách kvůli nedostatku papíru břidlicové tabulky. Během první republiky se však postupně začaly ze školních tříd ztrácet, aby se ještě jednou vynořily na svět v době druhé světové války, kdy ministerstvo školství a národní osvěty zavědlo břidlicové tabulky, aby se ušetřilo na papíru. Dnes je najdeme už jen na půdách starých chalup anebo v depozitářích muzeí.

Mgr. Jiřina Fabiánová, historik MRV, muzeum Val. Meziříčí